

победенъ, съ мъжа избѣгалъ по височинитѣ на Пиндъ къмъ укрепения островъ на Прѣспа.

Отъ тогава военното щастие измѣнило на Самуила. Тежка била за него последвалата наскоро загуба на Драчъ. Една Самуилова дъщеря се била влюбила въ пленника Ашотъ, синъ на Таронита. Баща ѝ склонилъ на нейната молба, омжжилъ я за него и изпратилъ зетя си управителъ въ Драчъ. Ала младиятъ арменецъ съ помощта на гръцкото население предалъ Драчъ на византийската флота; жена му, българката, помагала при тая измѣна на отечеството¹⁶.

Византийцитѣ се опитвали също тъй да сѣятъ раздори между членоветѣ на царската фамилия. Навѣрно презъ това време Самуилъ запозѣдалъ да накажатъ съ смъртъ пренебрегнатия при отричането на Давида по-старъ братъ Ааронъ, задето влѣзълъ въ тайно споразумение съ гърцитѣ.

Следъ Сперхейската битка гърцитѣ преминали къмъ настѣпателни действия въ голѣми размѣри. Нападението на императора на Софийската областъ останало безрезултатно (999). По-щастливъ излѣзълъ походътъ на патриция Теодороканъ и протоспатара Никифоръ Ксифа къмъ Мизия (1000), която отъ това време до възстанието на Асѣновци (1186) останала подъ властта на византийцитѣ. Тогава именно паднали Великиятъ и Малкиятъ Преславъ; само Бдинъ (Видинъ) още се държалъ. Презъ третия походъ (1001) императорътъ превзелъ Верея, Сервия, Воденъ и тесалийскитѣ кули; плененитѣ гарнизони били заселени въ прибрѣжния край Волеъръ, около устията на Марица. Войводата на Воденъ Драгшанъ²⁷, заселенъ въ Солунъ, ожененъ за гъркиня, следъ два несполучливи опита билъ заловенъ при третия опитъ да избѣга и билъ набитъ на колъ; той оставилъ четири деца отъ гъркинята¹⁸. Презъ четвъртия походъ Василий II превзелъ Видинъ следъ 8-месечна обсада (1002). Между тоза Самуилъ сполучилъ въ деня на Св. Богородица (15 августъ) да вземе неочаквано Одринъ и да го ограби. Отъ Видинъ Василий, разрушавайки българскитѣ кули, се упжилъ по Моразската долина за Скопие, дето Самуилъ следъ една нещастна битка изгубилъ и лагера, и града. Князь Романъ, внукътъ на великия Симеонъ, предалъ града, който се намиралъ подъ негово началство, за което получилъ титлата патриций и билъ назначенъ за комендантъ на Абидосъ. Следъ това императорътъ заминалъ за Перникъ, пазенъ подъ Витоша отъ дълбокия Стримонски проломъ. Ала началникътъ Кракрасъ доказалъ на гърцитѣ, че кулата не може да се превземе.

Следъ тия четири похода отъ Самуиловото царство останали само: Западна Македония, Албания и планинскитѣ земи около София, при Витоша и Рила. Само нозитѣ войни съ арабитѣ и грузинцитѣ попрѣчили на императора да нанесе смъртенъ ударъ на България. Самуилъ дори успѣлъ презъ време на дългата партизанска война отново да заеме Драчъ и Воденъ.

Следъ 11-годишни приготовления, на 1014 год. се почнала последната война. Самуилъ изпратилъ храбрия Несторица да обсади Солунъ, а самъ потеглилъ къмъ Стримонъ. Докато Несторица билъ разбитъ при Солунъ отъ полководеца Теофилактъ Вотаниатъ, императорътъ напусто се мъчелъ да превземе съ пристѣпъ засѣкитѣ на Самуила въ проломитѣ на Клидионъ и Кимпулунгъ, близо до Струмица¹⁹. На 29 юлий 1014 год. Никифоръ Ксифий, пловдивски стратегъ, бърже обходилъ планината Бѣласица южно отъ проходите и нападналъ българитѣ въ тилъ. Следъ една отчаяна съпротива българската войска била унищожена. Самуилъ съ мъжа се спасилъ въ Прилѣпъ. Когато следъ това единъ отредъ гръцка войска достигналъ до Вардара при крепостта Мацукионъ²⁰, Теофилактъ, солунскиятъ победителъ, билъ изпратенъ къмъ Струмица, обаче, въ единъ проломъ българитѣ го срещнали съ